

بررسی اثربخشی مداخله واقعیت درمانی نوین به شیوه گروهی بر میزان تعارض زناشویی زوجها

امیرمحمد پهلونژاد^۱، دکتر فرشاد بهاری^۲، دکتر علی صاحبی^۳

۱. کارشناس ارشد مشاوره، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات مرکز، تهران، ایران. (نویسنده مسئول).
۲. عضو هیئت علمی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات مرکز، تهران، ایران.
۳. عضو ارشد هیئت علمی موسسه بین المللی ویلیام گلاسر، ایران.

فصلنامه راهبردهای نو در روان‌شناسی و علوم تربیتی، دوره سوم، شماره دوازدهم، زمستان ۱۴۰۰، صفحات ۳۵-۴۶

چکیده

هدف پژوهش حاضر تعیین اثربخشی و پایداری واقعیت درمانی نوین گروهی (بر اساس تئوری انتخاب) بر میزان تعارض زناشویی و ابعاد آن بود. طرح پژوهش حاضر شبه آزمایشی همراه با پیش‌آزمون، پس‌آزمون، پیگیری و گروه گواه بود. داده‌ها با استفاده از تحلیل کوواریانس یک و چندمتغیره تجزیه و تحلیل شد. جامعه آماری این طرح شامل کارمندان بانک سامان در تهران به همراه همسرانشان بوده است. تعداد ۲۰ نفر از کارکنان بانک سامان به همراه همسرانشان (در مجموع ۲۰ زوج) در این طرح به روش نمونه‌گیری در دسترس و جایگزینی تصادفی در دو گروه آزمایش و کنترل قرار گرفتند. ابزار پژوهش پرسشنامه تعارض زناشویی MCQ ساخته براتی و ثنایی بود. مداخله شامل هشت جلسه واقعیت درمانی نوین گروهی بر اساس استاندارد موسسه گلاسر بود که طی هشت هفته و هر جلسه سه‌ساعته اجرا شد. نتایج نشان داد که دو گروه آزمایش و گواه در پس‌آزمون در مقیاس کل تعارض زناشویی تفاوت معنادار نشان ندادند؛ اما در خرده مقیاس‌های کاهش رابطه جنسی و کاهش رابطه خانوادگی با خویشاوندان همسر و دوستان مؤثر بوده و تفاوت معنادار بوده. همچنین دو گروه آزمایش و گواه در مرحله پیگیری در خرده مقیاس‌های کاهش همکاری زناشویی، کاهش رابطه جنسی، افزایش واکنش‌های هیجانی و کاهش رابطه خانوادگی با خویشاوندان همسر و دوستان تفاوت معنادار نشان دادند. با توجه به محدودیت‌ها و یافته‌های این پژوهش، پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های مشابه بعدی حجم نمونه و زمان مداخله افزایش یابد تا با توجه به عامل زمان در یادگیری که در این پژوهش به‌خوبی خود را در مرحله پیگیری نشان داد، افزایش اثربخشی در مرحله پس‌آزمون نیز معنی‌دار شود. همچنین پیشنهاد می‌شود از این رویکرد برای آموزش و مشاوره پیش از ازدواج نیز استفاده شود.

واژه‌های کلیدی: واقعیت درمانی، تعارض زناشویی، زوجین.